

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ Α.Α.Ε. κατά ΕΛΛΑΔΟΣ
(υπ' αριθμ. 48679/99 αίτηση)

ΑΠΟΦΑΣΗ (συμβιβασμός)

Στρασβούργο, 11 Απριλίου 2002

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 44 παρ. 2 της Σύμβασης. Μπορεί να υποβληθεί μόνο σε τυπικές αλλαγές.

Επί της υπόθεσης Α.Α.Ε. κατά Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (πρώτο τμήμα) το οποίο συνεδρίασε παρουσία των :

Κα F. TULKENS, πρόεδρος

Κύριοι C.L. ROZAKIS, P. LORENZEN, κα N. VAJIC, κύριοι E. LEVITS, A. KOVLER, V. ZAGREBELSKY, δικαστές και του κυρίου E. FRIBERGH, γραμματέα τμήματος,

Αφού συσκέφθηκε στο συμβούλιο της 21^η Μαρτίου 2002, εκδίδει την παρακάτω απόφαση η οποία υιοθετήθηκε κατά την παραπάνω ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Στις 31 Μαρτίου 1999 το Δικαστήριο επιλήφθηκε της υπ' αριθμ. 48679/99 αίτησης που κατέθεσε μία ανώνυμη εταιρεία με έδρα το εν λόγω Κράτος, η εταιρεία Α.Α.Ε.

(«η αιτούσα») κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, βάσει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η αιτούσα εκπροσωπήθηκε ενώπιον του δικαστηρίου από τον δικηγόρο Αθηνών Τ. Ασπρογέρακα – Γρίβα και τον νομικό σύμβουλο της εταιρείας τον κο Γ. Κρίππα. Η ελληνική κυβέρνηση («η κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τον σύμβουλο της κο Π. Γεωργακόπουλο, σύμβουλο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κα Β. Πελέκου, εισηγητή στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

3. Η αιτούσα ισχυριζόταν μία παραβίαση του δικαιώματος της πρόσβασης σε δικαστήριο το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1 της Σύμβασης.

4. Την 1^η Νοεμβρίου 2001, το Δικαστήριο τροποποίησε την σύνθεση των τμημάτων του (άρθρο 25 παρ. 1 του κανονισμού). Η παρούσα αίτηση ανατέθηκε στο πρώτο τμήμα όπως ανασχηματίστηκε (άρθρο 52 παρ. 1). Στα πλαίσια του τμήματος, το σώμα που ανέλαβε να εξετάσει την υπόθεση (άρθρο 27 παρ. 1 της Σύμβασης) συστήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 1 του κανονισμού.

5. Με απόφαση της 3^{ης} Μαΐου 2001, το Δικαστήριο κήρυξε την αίτηση μερικώς δεκτή.

6. Η αιτούσα και η Κυβέρνηση κατέθεσαν τις γραπτές παρατηρήσεις τους επί της ουσίας της υπόθεσης (άρθρο 59 παρ. 1 του κανονισμού).

ΚΑΤΑ ΤΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

Ι. ΟΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

7. Η Α.Α.Ε. η οποία ιδρύθηκε το 1930, είναι αρμόδια σε θέματα συγγραφικών δικαιωμάτων δηλαδή να εισπράττει τα δικαιώματα για την χρήση λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, να διεκδικεί αυτά τα δικαιώματα από τους χρήστες που αρνούνται να τα καταβάλλουν και να διανέμει στους συγγραφείς τα εισπραττόμενα ποσά. Εκπροσωπεί ένα μεγάλο αριθμό ελλήνων και ξένων δημιουργών μουσικής στην Ελλάδα (συνθέτες, συγγραφείς, μεταφραστές, σκηνοθέτες καθώς και τους κληρονόμους και τους κληροδόχους αυτών, δεδομένου ότι η προστασία του συγγραφικού δικαιώματος εκτείνεται έως εβδομήντα έτη μετά τον θάνατο του δημιουργού). Βεβαιώνει ότι εκπροσωπεί 6.5000 έλληνες καλλιτέχνες και 1.500.000 ξένους, δεδομένο που αντιστοιχεί στο ανώτερο ποσοστό του 99,9% του παγκόσμιου μουσικού ρεπερτορίου. Οι μέτοχοί της είναι τρίτα πρόσωπα και όχι οι ίδιοι οι καλλιτέχνες οι οποίοι δεν συμμετέχουν στην γενική συνέλευση ούτε στο διοικητικό συμβούλιο.

8. Βάσει του άρθρου 54 του υπ' αριθμ. 2121/1993 νόμου σχετικά με τα συγγραφικά δικαιώματα, συναφή δικαιώματα και πολιτισμικά θέματα, οι δημιουργοί αναθέτουν σε οργανισμούς όπως η Α.Α.Ε., την διοίκηση και την προστασία των δικαιωμάτων τους και ορισμένα δικαιώματα που απορρέουν. Σύμφωνα με το άρθρο 55 αυτού του νόμου, οι οργανισμοί αυτοί έχουν το δικαίωμα να ενεργούν στην δικαιοσύνη για δικό τους λογαριασμό και έτσι να

καταθέτουν μηνύσεις, να ασκούν αγωγές, να παρίστανται ως πολιτική αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων κτλ. Για να μπορεί ένας τέτοιος οργανισμός να ασκεί τα προαναφερόμενα δικαιώματα, πρέπει να λάβει μία έγκριση από το Υπουργείο Πολιτισμού. Σύμφωνα με την μεταβατική διάταξη του νόμου αυτού (άρθρο 70 παρ. 1) παρόμοιοι οργανισμοί που υφίστανται κατά την στιγμή έναρξης ισχύος του νόμου (δηλαδή την 3^η Μαρτίου 1993) μπορεί να συνεχίσουν να λειτουργούν υπό τον όρο ότι θα λάβουν την έγκριση του Υπουργείου Πολιτισμού. Για το σκοπό αυτό, έπρεπε να καταθέσουν εντός των δώδεκα μηνών μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, ορισμένα έγγραφα που αναφέρονται στον νόμο.

9. Σύμφωνα με το προαναφερόμενο άρθρο 70 παρ. 1, στις 27 Μαΐου 1993, η Α.Α.Ε κατέθεσε ένα φάκελο στο υπουργείο, ο οποίος πρωτοκολλήθηκε την ίδια μέρα. Στις 29 Ιουνίου 1993, το υπουργείο έστειλε στην αιτούσα επιστολή βεβαιώνοντας ότι όλα τα απαιτούμενα έγγραφα είχαν υποβληθεί και ότι πληρούνταν όλες οι νόμιμες προϋποθέσεις ώστε η ΑΕΠΙ να συνεχίσει να λειτουργεί. Στις 13 Ιουλίου 1993, το ίδιο υπουργείο ενημέρωσε το Υπουργείο Δημόσιας Τάξεως ότι η Α.Α.Ε. είχε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του υπ' αριθμ. 2121/1993 νόμου. Επιπλέον, το υπουργείο Πολιτισμού, μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας για τα συγγραφικά δικαιώματα, δηλαδή τον Οργανισμό για την πνευματική ιδιοκτησία, ενημέρωνε την αιτούσα στις 29 Ιουλίου 1997 και στις 3 Μαρτίου 1998, ότι αυτή λειτουργούσε νόμιμα κατά την μεταβατική περίοδο και

έως την απόκτηση της αιτούμενης έγκρισης. Στις 7 Ιουλίου 1997, η υπηρεσία ενημέρωνε ένα έμπορο που είχε ένα μπαρ ότι για την μετάδοση των μουσικών έργων στον τομέα αυτό έπρεπε να λάβει την άδεια από την Α.Α.Ε.

10. Στις 16 Οκτωβρίου 1997, το Υπουργείο Πολιτισμού χορήγησε την οριστική έγκριση στην αιτούσα μόνο όσον αφορά την προστασία των δικαιωμάτων των συνθετών μουσικής και των στιχουργών. Με την υπ' αριθμ. 950/2000 απόφαση, το Συμβούλιο Επικρατείας απέρριψε την αίτηση ακυρώσεως της αιτούσας κατά της υπουργικής έγκρισης.

11. Ωστόσο, με την απόφαση της 20^{ης} Ιανουαρίου 1998 (υπ' αριθμ. 4303/1998) το Πλημμελειοδικείο Αθηνών αρνήθηκε στο Α.Α.Ε. το δικαίωμα να παραστεί ως πολιτική ενάγουσα στη διαφορά που εκκρεμούσε στο δικαστήριο όπου η αιτούσα απαιτούσε την καταβολή 15.000 δραχμών ως ηθική βλάβη για το λόγο ότι το υπό εξέταση αδίκημα έλαβε χώρα στις 3 Σεπτεμβρίου 1994, δηλαδή μετά την λήξη της μεταβατικής περιόδου των δώδεκα μηνών αλλά πριν την έγκριση της Α.Α.Ε. από τον υπουργό, που δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης της 22ας Οκτωβρίου 1997. Η απόφαση καθαρογράφηκε και πρωτοκολλήθηκε στο ειδικό μητρώο του δικαστηρίου στις 14 Μαΐου 1998.

12. Θεωρώντας ότι το Πλημμελειοδικείο ερμήνευσε και εφάρμοσε εσφαλμένα τις διατάξεις του υπ' αριθμ. 2121/1993 νόμου, η Α.Α.Ε. ζήτησε από τον γενικό εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τα άρθρα 505 παρ. 2 και 510 παρ. 1 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, να

προσφύγει κατά της υπ' αριθμ. 4303/1998 απόφασης. Ο εισαγγελέας κατέθεσε την αίτηση στις 5 Ιουνίου 1998. Κατέληξε ότι το πλημμελειοδικείο είχε ερμηνεύσει και εφαρμόσει εσφαλμένα το άρθρο 70 του υπ' αριθμ. 2121/1993 νόμου.

13. Στις 15 Ιανουαρίου 1999, ο Αρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση ως οψιγενή για τους ακόλουθους λόγους :

«... Απορρέει από το άρθρο 473 παρ. 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας που αναφέρει ότι η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωρηθεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο του δικαστηρίου, και ότι μία ενδεχόμενη καταχώρηση απόφασης που δεν είναι οριστική και μπορεί ακόμα να εφεσιβληθεί δεν επιφέρει καμία νομική συνέπεια. Έπεται ότι η προθεσμία τριάντα ημερών για να ασκηθεί αναίρεση μίας παρόμοιας απόφασης αρχίζει από την ημέρα δημοσίευσης αυτής και όχι από την καταχώρησή της στο ειδικό βιβλίο των οριστικών αποφάσεων.

(...)

Με την απόφαση αυτή, το Πλημμελειοδικείο κήρυξε την κατηγορούμενη ένοχη παραβίασης των άρθρων 1,3,63 και 66 του υπ' αριθμ. 2121/1993 νόμου και την καταδίκασε σε ποινή φυλάκισης ενός έτους και πρόστιμο 1.000.000 δραχμές. Επιπλέον απέρριψε λόγω έλλειψης νομικής βάσης την αίτηση σύστασης πολιτικής αγωγής της αιτούσας για ηθική βλάβη ύψους 15.000 δραχμών. Ωστόσο, η απόφαση αυτή μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο έφεσης τόσο από την κατηγορουμένη (άρθρο 489 παρ. 1γ

του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας) όσο και από την πολιτική αγωγή (αν αρνιόταν την σύσταση, άρθρο 488) και τον εισαγγελέα (άρθρο 489 παρ. 1). Κατά συνέπεια, η καταχώρηση της απόφασης αυτής στο βιβλίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 473 παρ. 3 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, δεν προβλέπεται από το νόμο και η προθεσμία τριάντα ημερών άρχισε από την δημοσίευση της απόφασης, που έλαβε χώρα στις 20 Ιανουαρίου 1998.»

14. Η αιτούσα υπογραμμίζει ότι στο παρελθόν είχε ήδη ασκήσει αναίρεση μέσω του εισαγγελέα, κατά δύο αποφάσεων πρώτου βαθμού παρόμοιων με εκείνη της παρούσας υπόθεσης. Ο Αρειος Πάγος ακύρωσε τις αποφάσεις αυτές και δεν απέρριψε τις αιτήσεις ως οσιγενείς ενώ αυτές είχαν κατατεθεί όπως και στην παρούσα υπόθεση, εντός προθεσμίας τριάντα ημερών από την καθαρογράφησή τους (υπ' αριθμ. 1239/1993 και 492/1996 αποφάσεις).

15. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της αιτούσας, μετά την υπ' αριθμ. 4305/1998 απόφαση του πλημμελειοδικείου, 8774 επιχειρήσεις που διώχθηκαν το 1996 και 1997 ότι μετέδωσαν μουσικά έργα χωρίς την άδεια της ΑΕΠΙ, αρνήθηκαν να πληρώσουν τα δικαιώματα δημιουργού σ' αυτήν, δεδομένου ότι γνώριζαν ότι δεν μπορούσε να παραστεί ως πολιτική ενάγουσα.

II. ΣΧΕΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

16. Τα σχετικά άρθρα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας αναφέρουν :

Αρθρο 473

«1. Όπου ειδική διάταξη νόμου δεν ορίζει διαφορετικά, η προθεσμία για την άσκηση ένδικων μέσων είναι δέκα ημέρες από τη δημοσίευση της απόφασης. Αν ο δικαιούμενος δεν είναι παρών κατά την απαγγελία της απόφασης, η πιο πάνω προθεσμία είναι επίσης δεκαήμερη, εκτός αν αυτός διαμένει στην αλλοδαπή ή είναι άγνωστη η διαμονή του, οπότε η προθεσμία είναι τριάντα ημερών και αρχίζει σε κάθε περίπτωση από την επίδοση της απόφασης.

(...)

3. Η προθεσμία για την άσκηση της αναίρεσης αρχίζει από τότε που η τελεσίδικη απόφαση θα καταχωριστεί καθαρογραμμένη στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου. Η καθαρογράφηση της απόφασης πρέπει να γίνει μέσα σε δεκαπέντε ημέρες διαφορετικά ο πρόεδρος του δικαστηρίου έχει πειθαρχική ευθύνη.»

Αρθρο 479 παρ. 2

«Ο εισαγγελέας εφετών (...), μπορεί να προσβάλλει με έφεση οποιοδήποτε βούλευμα του συμβουλίου των Πλημμελειοδικών μέσα σε προθεσμία τριάντα ημερών από την από την έκδοσή του (...).»

Αρθρο 488

«Έφεση εναντίον καταδικαστικής απόφασης : α) από τον πολιτικώς ενάγοντα : ο πολιτικώς ενάγοντας μπορεί να ασκήσει έφεση εναντίον της καταδικαστικής απόφασης αλλά μόνο κατά του μέρους που απέρριψε την αγωγή του

επειδή δεν στηρίζεται στον νόμο ή του επιδίκασε αποζημίωση, αν το ζητούμενο ποσό υπερβαίνει (...)»

Άρθρο 505 παρ. 2

«Ο εισαγγελέας του Αρείου Πάγου μπορεί να ζητήσει την αναίρεση οποιασδήποτε απόφασης μέσα σε προθεσμία που ορίζεται από το άρθρο 479 παρ. 2 (...)».

ΚΑΤΑ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

I. ΠΕΡΙ ΕΝΣΤΑΣΗΣ ΠΡΩΤΗΣ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

17. Η κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να αναθεωρήσει την θέση του όσον αφορά το βάσιμο της ένστασης σχετικά με την μη εξάντληση των εσωτερικών ένδικων μέσων που εγείρει στο στάδιο της εξέτασης του αποδεκτού της αίτησης. Υποστηρίζει ότι ήταν επιτρεπτό στην αιτούσα να ασκήσει έφεση εναντίον της απόφασης του πλημμελειοδικείου και στη συνέχεια να ασκήσει αναίρεση ενδεχομένως. Είναι λανθασμένος ο ισχυρισμός της αιτούσας σύμφωνα με τον οποίο δεν είχε συμφέρον να ασκήσει έφεση δεδομένου ότι επιθυμούσε μόνο να λάβει μία ορθή ερμηνεία της νόμιμης διάταξης αναφορικά με την σύσταση πολιτικής αγωγής. Η άσκηση αναίρεσης που κατέθεσε ο εισαγγελέας δεν μπορεί να υποκατασταθεί με τα ένδικα μέσα που διέθετε η αιτούσα σύμφωνα με το άρθρο 35 παρ. 1 της Σύμβασης. Τέλος, η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αιτούσα θα μπορούσε να καταθέσει αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων.

18. Το Δικαστήριο δεν βλέπει κανένα νέο στοιχείο που θα μπορούσε να οδηγήσει στην αναθεώρηση της θέσης που έλαβε στην απόφαση της 3^{ης} Μαΐου 2001 αναφορικά με το βάσιμο της εγειρόμενης ένστασης (Ένωση Ekin κατά Γαλλίας, υπ' αριθμ. 39288/98, παρ. 38). Συνεπάγεται ότι η αίτηση της κυβέρνησης πρέπει να απορριφθεί.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 παρ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

19. Η αιτούσα παραπονείται ότι ο Αρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση του εισαγγελέα ως οψιγενή, ενώ δεν προκύπτει από τις διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ότι η προθεσμία άσκησης αναίρεσης αρχίζει από την δημοσίευση της προσβληθείσας απόφασης. Ισχυρίζεται μία παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Σύμβασης, η οποία στο σχετικό τμήμα της αναφέρει τα ακόλουθα :

«Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δικάως (...) υπό δικαστηρίου (...) το οποίο θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

20. Η αιτούσα υπενθυμίζει ότι ο Αρειος Πάγος εκτίμησε ότι τη στιγμή που ο εισαγγελέας κατέθεσε την αίτησή του, η απόφαση του Πλημμελειοδικείου επιδεχόταν ακόμα έφεση εκ μέρους του κατηγορουμένου και της πολιτικής αγωγής (στο μέτρο που θα απέρριπτε ην σύσταση πολιτικής αγωγής) και ότι η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 473§3 ξεκινούσε στην υπόθεση αυτή από την δημοσίευση της απόφασης και όχι από την καταχώριση αυτής στο ειδικό βιβλίο που τηρείται από την γραμματεία του

δικαστηρίου. Επ' αυτού, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι την ημέρα δημοσίευσης της απόφασης, το κείμενο αυτής δεν υπάρχει. Έτσι, με σκοπό να ασκήσει δεόντως αναίρεση, είναι απαραίτητο να γνωρίζει την αιτιολόγηση της επικριθείσας απόφασης. Επ' αυτού, η προσβληθείσα απόφαση δημοσιεύθηκε στις 20 Ιανουαρίου 1998 και καθαρογράφηκε και καταχωρήθηκε στις 14 Μαΐου 1998. Η επίδικη αίτηση εισήχθη στις 5 Ιουνίου 1998. Η αιτούσα υποστηρίζει ότι δεν προκύπτει ευθέως από τις σχετικές διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ότι η προθεσμία των τριάντα ημερών ξεκινά από την δημοσίευση. Υποθέτοντας ότι ισχύει αυτό, η προθεσμία αυτή θα ήταν ανεπαρκής δεδομένου ότι θα υποχρέωνε τα πρόσωπα που επιθυμούν να ασκήσουν αίτηση αναίρεσης να στηριχθούν σε μία απόφαση της οποίας το αιτιολογικό δεν θα ήταν ακόμα διατυπωμένο εγγράφως. Για να στηρίζει την επιχειρηματολογία της επ' αυτού, η αιτούσα επικαλείται κατ' αναλογία την απόφαση του Δικαστηρίου της υπόθεσης Χατζηαναστασίου κατά Ελλάδος (16 Δεκεμβρίου 1992, σειρά Α, No 252, §§29-37).

21. Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η αιτούσα δεν στερήθηκε το δικαίωμα της πρόσβασης σε δικαστήριο. Η υπ' αριθμ. 858/1999 απόφαση του Αρείου Πάγου ήταν αιτιολογημένη και ορθή σε νομικό επίπεδο και ακολουθούσε την πάγια νομολογία επί των υποθέσεων αυτών. Η κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι ο εισαγγελέας μπορεί να εισάγει μία αίτηση αναίρεσης κατά οποιασδήποτε απόφασης ακόμα και αν επιδέχεται έφεση. Αλλά καθώς το άρθρο 473§3 του

Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζει ότι η προθεσμία για να ασκηθεί αίτηση αναίρεσης ξεκινά από την ημέρα κατά την οποία καθαρογράφηκε και καταχωρήθηκε στο ειδικό βιβλίο μία οριστική απόφαση, συνεπάγεται ότι η καταχώρηση μίας απόφασης η οποία δεν είναι οριστική δεν επιφέρει καμία νομική συνέπεια και ότι η προθεσμία που διαθέτει ο εισαγγελέας για να ασκήσει αίτηση αναίρεσης ξεκινά από την ημέρα δημοσίευσης. Αν ο νομοθέτης ήθελε να ισχύσει μία ειδική προθεσμία στην περίπτωση αυτή, θα το είχε διευκρινίσει ρητώς. Τέλος, η κυβέρνηση βεβαιώνει ότι η ερμηνεία του άρθρου 473§3 συμφωνεί με το σκοπό αυτού, δεδομένου ότι η καθαρογράφηση μίας απόφασης που επιδέχεται έφεση δεν είναι απαραίτητη. Στην πραγματικότητα, καθώς η έφεση είναι μία διατύπωση, δεν είναι απαραίτητο στον εκκαλούντα αντιθέτως με εκείνο που αιτείται αναίρεση, να διαθέτει το πλήρες κείμενο της απόφασης.

22. Η αιτούσα ανταπαντά ότι οι διατάξεις του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας επιφέρουν και μόνο με την ύπαρξη τους ένα αδιαμφισβήτητο εμπόδιο στο δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο και όχι μόνο λόγω του τρόπου που εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση. Υπενθυμίζει ότι στην Ελλάδα, όταν δημοσιεύεται μία απόφαση, διαβάζεται μόνο το διατακτικό, ενώ η αιτιολογία είναι διαθέσιμη αργότερα, με την καθαρογράφηση της απόφασης. Συνεπάγεται ότι τα μέρη επιθυμούν να ασκήσουν αίτηση αναίρεσης για ένα νομικό θέμα, είναι αδύνατο να το πράξουν. Επιπλέον, υπογραμμίζει ότι η

απόφαση του Αρείου Πάγου αποτελούσε μία απρόβλεπτη διακύμανση της νομολογίας που ακολουθείτο μέχρι τότε, σύμφωνα με την οποία η προθεσμία ξεκινούσε από την καθαρογράφηση της απόφασης.

23. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι το έργο του δεν είναι να υποκαθιστά τα εσωτερικά δικαστήρια. Τον πρώτο λόγο έχουν οι εθνικές αρχές και κυρίως τα δικαστήρια να ερμηνεύσουν την εσωτερική νομοθεσία (βλέπε, μεταξύ πολλών άλλων, τις αποφάσεις Brualla Gomez de la Torre κατά Ισπανίας της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1997, Συλλογή αποφάσεων 1997 VIII, σελίδα 2955, §31 και Edificaciones March Gallego S.A. κατά Ισπανίας της 19^{ης} Φεβρουαρίου 1998, Συλλογή 1998 – I, σελ. 290§§33). Ο ρόλος του Δικαστηρίου περιορίζεται να εξετάσει την συμβατότητα των αποτελεσμάτων παρόμοιας ερμηνείας με την Σύμβαση. Αυτό είναι ιδιαίτερα αληθές καθώς πρόκειται για ερμηνεία από τα δικαστήρια των κανόνων δικονομικής φύσεως όπως οι προθεσμίες που διέπουν την κατάθεση εγγράφων ή την άσκηση προσφυγής (βλέπε *mutatis mutandis*, την απόφαση Tejedor Garcia κατά Ισπανίας της 16^{ης} Δεκεμβρίου 1997, Συλλογή 1997 – VIII, σελ. 2796, §31). Στην απόφαση Perez de Rada Cavanilles κατά Ισπανίας (28 Οκτωβρίου 1998, Συλλογή 1998 – VII, σελ. 3255, §45), το Δικαστήριο έκρινε ότι η ρύθμιση σχετικά με τις προθεσμίες που έπρεπε να τηρηθούν για την κατάθεση προσφυγής στοχεύει σίγουρα στην διασφάλιση μίας καλής διοίκησης της δικαιοσύνης και την τήρηση ειδικότερα της αρχής της έννομης ασφάλειας. Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να

υπολογίζουν ότι οι κανόνες θα εφαρμοσθούν. Ωστόσο, η εν λόγω ρύθμιση, ή η εφαρμογή που έγινε, δεν έπρεπε να εμποδίζει τον δωσίδικο να επικαλεστεί ενός διαθέσιμου μέσου προσφυγής.

24. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι προκύπτει από τα άρθρα 505§2 και 479§2 ότι η προθεσμία για την άσκηση μίας αίτησης αναίρεσης από τον εισαγγελέα είναι τριάντα ημέρες και ότι η προθεσμία ξεκινά από την δημοσίευση της προσβληθείσας απόφασης. Το άρθρο 473§3 περιλαμβάνει μία ειδική διάταξη όσον αφορά το σημείο έναρξης της προθεσμίας αυτής όταν η προσβληθείσα απόφαση δεν μπορεί να εφεσιβληθεί : στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία ξεκινά από την καθαρογράφηση της απόφασης.

25. Επ'αυτού, η αιτούσα άσκηση αίτηση αναίρεσης είκοσι ημέρες αφού έλαβε γνώση του κειμένου της απόφασης του Πλημμελειοδικείου, μέσω του αναπληρωτή εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που συμπέραινε ότι το δικαστήριο είχε ερμηνεύσει και εφαρμόσει εσφαλμένα το άρθρο 70 του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Ωστόσο, ο Αρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναίρεσης ως οψιγενή, επισήμανε ότι η απόφαση μπορούσε ακόμα να αποτελέσει αντικείμενο έφεσης και ότι άρα η προθεσμία ξεκινούσε από την δημοσίευση αυτής και όχι από την καθαρογράφησή της.

26. Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ανεξαρτήτως της δυνατότητας που υπήρχε επ'αυτού να ασκηθεί έφεση κατά της απόφασης του πλημμελειοδικείου, η αιτούσα επιθυμούσε να ασκήσει αίτηση αναίρεσης κατά της

απόφασης αυτής με σκοπό να αμφισβητήσει ορισμένα σημεία νομικής φύσεως που περιέχοντο στο αιτιολογικό της απόφασης και όχι σημεία κατά το πραγματικό μέρος. Άρα το πλήρες κείμενο της απόφασης ήταν απαραίτητο με σκοπό να μπορέσει να διατυπώσει με διαφάνεια και ακρίβεια τα μέσα αναίρεσης.

27. Αλλά προπάντων και κυρίως, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αιτούσα άσκησε αίτηση αναίρεσης μέσω του δημόσιου κατήγορου. Έτσι, αν η κατάσταση του σχετικού δικαίου επί της υπόθεσης ήταν τέτοιο όπως το περιγράφει η κυβέρνηση, ο δημόσιος κατήγορος έχοντας πείρα διαδικαστικών θεμάτων σχετικών με τις αρμοδιότητές του, θα είχε σίγουρα αρνηθεί να προβεί σ'αυτή την ενέργεια.

28. Απορρίπτοντας την αναίρεση ως οψιγενή υπό αυτές τις περιστάσεις, για το λόγο ότι είχε κατατεθεί εντός προθεσμίας που ξεκινούσε από την δημοσίευση της απόφασης, και όχι από την καθαρογράφηση αυτής, το Δικαστήριο εκτιμά ότι ο Αρειος Πάγος στέρησε από την αιτούσα το δικαίωμα πρόσβασης σε δικαστήριο. Καταλήγει άρα ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6§1.

III. ΠΕΡΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

29. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης,
«Αν το Δικαστήριο θεωρήσει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους επιτρέπει την ατελή μόνο εξαφάνιση των συνεπειών αυτής της

παραβίασης, το Δικαστήριο χορηγεί στο ζημιωθέν μέρος, μία δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Υλική ζημία

30. Η αιτούσα υπενθυμίζει ότι κατά την διάρκεια της περιόδου 1996-1997, 8.774 επιχειρήσεις αρνήθηκαν να πληρώσουν τα συγγραφικά δικαιώματα και η αιτούσα κατέθεσε πολλές αγωγές ενώπιον πλημμελειοδικείων και κατέθεσε μήνυση κατά πολλών παραβατών, σύμφωνα με το άρθρο 63 του νόμου περί συγγραφικών δικαιωμάτων. Μετά την απόφαση του Αρείου Πάγου, η αιτούσα υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τις μηνύσεις και να μην δώσει συνέχεια στις υποθέσεις που εκκρεμούσαν ενώπιον των δικαστηρίων. Έτσι, τα έσοδα που είχε απωλέσει η αιτούσα μετά την απόφασή αυτή ανέρχονται με συντηρητικούς υπολογισμού σε 650.000.000 δραχμές.

31. Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η ισχυριζόμενη ζημία δεν έχει άμεση αιτιατή σχέση με την παραβίαση του άρθρου 6§1.

32. Το Δικαστήριο δεν μπορεί να μελετήσει επισταμένως μετά από τις διαδικασίες που ακολούθησε και εγκατέλειψε η αιτούσα, όπως ισχυρίζεται, μετά από την απόφαση του Αρείου Πάγου. Άρα εκτιμά ότι δεν μπορεί να επιδικάσει τίποτα επ'αυτού.

B. Ηθική βλάβη

33. Για ηθική βλάβη, η αιτούσα απαιτεί το ποσό των 20.000.000 δραχμών. Υποστηρίζει ότι αποτελεί μία πολύ σημαντική και γνωστή εταιρία τόσο στο εξωτερικό όσο και

στην Ελλάδα, όπου εκπροσωπεί όλους τους ξένους συγγραφείς για οποιοδήποτε μουσικό έργο. Έτσι, η απόφαση του Αρείου Πάγου έπληξε την εικόνα της και την φήμη της όσον αφορά την αποτελεσματικότητά της να προστατεύει τα δικαιώματα των συγγραφέων και συγχρόνως απέτρεψε από την άσκηση αναίρεσης κατά άλλων αποφάσεων κατώτερων δικαστηρίων που ήταν δυσμενείς.

34. Η κυβέρνηση βρίσκει το ποσό αυτό υπερβολικό.

35. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η απόφαση του Αρείου Πάγου μπορεί να προκάλεσε μία απώλεια ευκαιριών στην αιτούσα, και την αξιολογεί κατ'ισοτιμία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 41 της Σύμβασης, σε 20.000 ευρώ.

Γ. Δικαστικά έξοδα

36. Για την αμοιβή του δικηγόρου καθώς και για τα δικαστικά έξοδα, η αιτούσα ζητά το ποσό των 19.310.946 δραχμών εκ των οποίων 14.939.855 δραχμές για την αμοιβή των δύο αντικλήτων της. Το υπόλοιπο αντιστοιχεί στα έξοδα μεταφοράς και διαμονής αυτών στο Στρασβούργο.

37. Με την κυβέρνηση, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η παρούσα αίτηση δεν προκάλεσε καμία δικάσιμο ενώπιον του Δικαστηρίου. Εκτιμά άρα ότι τα αιτούμενα ποσά για μετακινήσεις των αντικλήτων της αιτούσας στο Στρασβούργο δεν ήταν «απαραίτητα» κατά την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου. Όσο για τις αμοιβές δικηγόρου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι η πολυπλοκότητα της

υπόθεσης δεν δικαιολογούσε τον ορισμό δύο δικηγόρων για να την εκπροσωπούν και ότι το ποσό αμοιβής που αιτείται ξεπερνά τον λογικό χαρακτήρα. Δικάζον το Δικαστήριο χορηγεί το ποσό των 11.000 ευρώ για το λόγο αυτό.

Δ. Τόκοι υπερημερίας

38. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που διαθέτει το Δικαστήριο, το νόμιμο επιτόκιο που εφαρμοζόταν στην Ελλάδα την ημέρα υιοθέτησης της παρούσας απόφασης ήταν 6% ετησίως.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. Απορρίπτει την ένσταση πρώτης συζήτησης της Κυβέρνησης,
2. Αποφαίνεται ότι υπάρχει παραβίαση του άρθρου 6§1 της Σύμβασης,
3. Αποφαίνεται ότι

α) το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλλει στην αιτούσα, εντός τριών μηνών από την ημέρα που η απόφαση θα καταστεί οριστική σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ. 2 της Σύμβασης, τα παρακάτω ποσά :

- ι. 20.000 ευρώ (είκοσι χιλιάδες ευρώ) ως ηθική βλάβη,
  - ιι. 11.000 ευρώ (έντεκα χιλιάδες ευρώ) ως δικαστικά έξοδα
- β) τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν από το απλό επιτόκιο 6% ετησίως από την λήξη της εν λόγω προθεσμίας και μέχρι εξοφλήσεως.

4. Απορρίπτει την αίτηση δίκαιης ικανοποίησης για τα περαιτέρω.

Συντάχθηκε στη γαλλική στη συνέχεια κοινοποιήθηκε
εγγράφως στις 18 Απριλίου 2002 κατ'εφαρμογή του άρθρου
77 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού.

Υπογραφή του γραμματέα : Erik FRIBERGH

Υπογραφή της προέδρου : Françoise TULKENS

Επίσημη μετάφραση από επικυρωμένο αντίγραφο εκδοθέν στο Στρασβούργο
στις 11/04/2002.

Η μεταφράστρια : Β. Αθανασοπούλου   Αθήνα, 27/08/2002.